

Posudek oponenta na rigorózní práci Mgr. Michala Pašty, „České soudnictví v 17. – 19. století“, 109 str., 3 str. literatura

Předložená práce nemá ujasněn územní rozsah svého zájmu. Název a především tvrzení autora (str. 5) naznačuje, že se snad chtěl zaměřit na situaci v území království českého, nikoliv Koruny české i když v období let před r. 1848 autorův výklad několikrát vstoupil na území markrabství moravského a Slezska před r. 1742 nebo zbytkového Slezska rakouského po tomto datu. Stejně tak i výklad po r. 1848 a především obsah kapitol 9. a 10 bere částečný zřetel na soudní poměry ve všech českých zemích, i když ne zcela vyváženě, což je tedy v určitém rozporu s tím, co autor předestřel v Úvodu.

Dále nemá autor ujasněnu otázku, zda-li se věnuje soudnictví celému nebo jen samotným soudům v tom nebo onom územním obvodu (obvodech), protože o českém soudnictví lze hovořit jen do r. 1749, později pak jen o soudech, které jsou součástí soudnictví, jehož vrcholné články, ale také administrace (soudní správa) a též prostředky jeho dohledu stojí mimo rámec Čech, Moravy a Slezska a nelze je, zejména od r. 1849 nazývat českým ani v jakkoli přeneseném smyslu.

Nejrozsáhlejší část práce je věnována soudům po r. 1848 (od str. 39) s výjimkou vojenského soudnictví (str. 71-77), z čehož se časového úseku po r. 1848 dotýkají reálně jen necelé dvě strany (str. 75-77), kdy je autorova pozornost soustředěna pouze na soudy obecné. O trestních soudech mimořádných (zejména důchodkové soudy), tak civilních soudech mimořádných (zejména soudy živnostenské, labské plavební), rozhodčích (burzovní, horních a bratrských pokladen, nemocenských pokladen – pojišťoven, dělnických úrazoven) nenacházím v práci žádné údaje. Neujasněné koncepční vymezení práce pak pravděpodobně způsobuje, že veřejnoprávní soudnictví druhé pol. 19. stol. (říšský soud, správní dvůr soudní, státní dvůr soudní, patentový soud) se ignorují a vytváří se tak zkreslený dojem, že se toto soudnictví na území českých zemí nevtahuje.

Vzmemme-li v úvahu, že str. 6 – 17 (organizace soudnictví od počátku českého státu do poč. 17. stol) a řada dalších údajů na str. 18 – 37 (soudnictví feud. absolutismu) s tématem buď vůbec nesouvisí nebo jen velmi volně a obsah kapitol 9 a 10 není autorským textem, ale jen převzatým materiálem, který by měl být zařazen spíše v přílohách práce, vzniká otázka, zda-li předložený text vyhovuje předpisům o požadovaném rozsahu rigorózních prací (80 str. vlastní text).

Autorovo úsilí, tvůrčí invence a vlastní pohled na vícekrát zpracovávanou tematiku (jistě různorodé úrovně i u erudovaných autorů) se mně jeví poměrně skromné. Autorským přínosem jsou jen krátké komentáře k rozsudkům umístěným v kapitole 9. Téma nabízelo mnohem více než rozhled po organizační struktuře soudů. Zcela stranou pozornosti zůstalo vnitřní uspořádání soudů, postavení soudců a dalších osob zapojených do činnosti soudů a vnímání soudní rozhodovací a mimorozhodovací role uvnitř dobové společnosti. Práce, chtě nechtě, nepůsobí místy jako odborný text, ale spíše jako vyprávění pro laickou veřejnost, která se má udržet v pozornosti vložením několika přitažlivých soudních kauzerí“. Výsledek obhajoby ponechávám na kolektivním uvážení komise.

V Praze dne 19.2.2009

Doc. JUDr. Vladimír Kindl